VÄSTERBOTTENS MUSEUM

ARKEOLOGISK RAPPORT

Arkeologisk utredning

av Raä 271:1 Umeå socken, Håkmark 6:18 Umeå kommun, Västerbottens län.

Västerbottens museum/Uppdragsverksamheten

Ronny Smeds 2008

Dnr 496/07

Innehållsförteckning

Inledning 1

Utredningsområdet 1

Syfte 1

Fornlämningsbild 2

Metod och genomförande 2

Resultat av utredningen 6

Diskussion 6

Administrativa uppgifter 6

Bilagor 6

Referenser 6

Omslag: Birgitta Fossum gräver schakt 12. VBM_DB 217_7.tif

Inledning

Med anledning av planerad nybyggnad har Västerbottens museum på uppdrag av Länsstyrelsen i Västerbotten utfört en arkeologisk utredning etapp 2 vid fastighet Håkmark 6:18, Umeå kommun.

Anledningen till den arkeologiska utredningen var en tidigare registrerad fyndplats av en järnyxa, Raä 271:1, Umeå socken. Arbetet som bestod av schaktdragning med maskin, utfördes under två dagar. Senare tillkom ytterligare en dag för igenfyllning. Arbetet utfördes 2007-10-10 till 2007-10-11 samt 2007-10-16.

Ansvarig för utredningsuppdraget var Jans Heinerud. Fältarbetet utfördes av Birgitta Fossum och Ronny Smeds. Rapportansvarig var Ronny Smeds, Västerbottens museum.

Utredningsområdet

Undersökningsområdet är beläget i Håkmarks by på fastigheten 6:18. Ytan är ca 50 x 70 m, ca 3500 m² stor. Landskapet och topografin karaktäriseras av mot sydväst sluttande odlingsmark. Den norra delen av utredningsområdet ligger på en förhöjning sluttandes mot S och V. I mitten av utredningsområdet, där en lada omgiven av björkskog står, planar sluttningen ut. Ett dike avgränsar den S delen som uteslutande består av plan odlingsmark. Området avgränsas mot V av ett dike. Vägar avgränsar området mot N och Ö. I den NV delen av området växer björkskog.

Syfte

Syftet med den arkeologiska utredningen var att undersöka om registrerade och oregistrerade forn- och kulturlämningar kom att beröras av den planerade exploateringen i området.

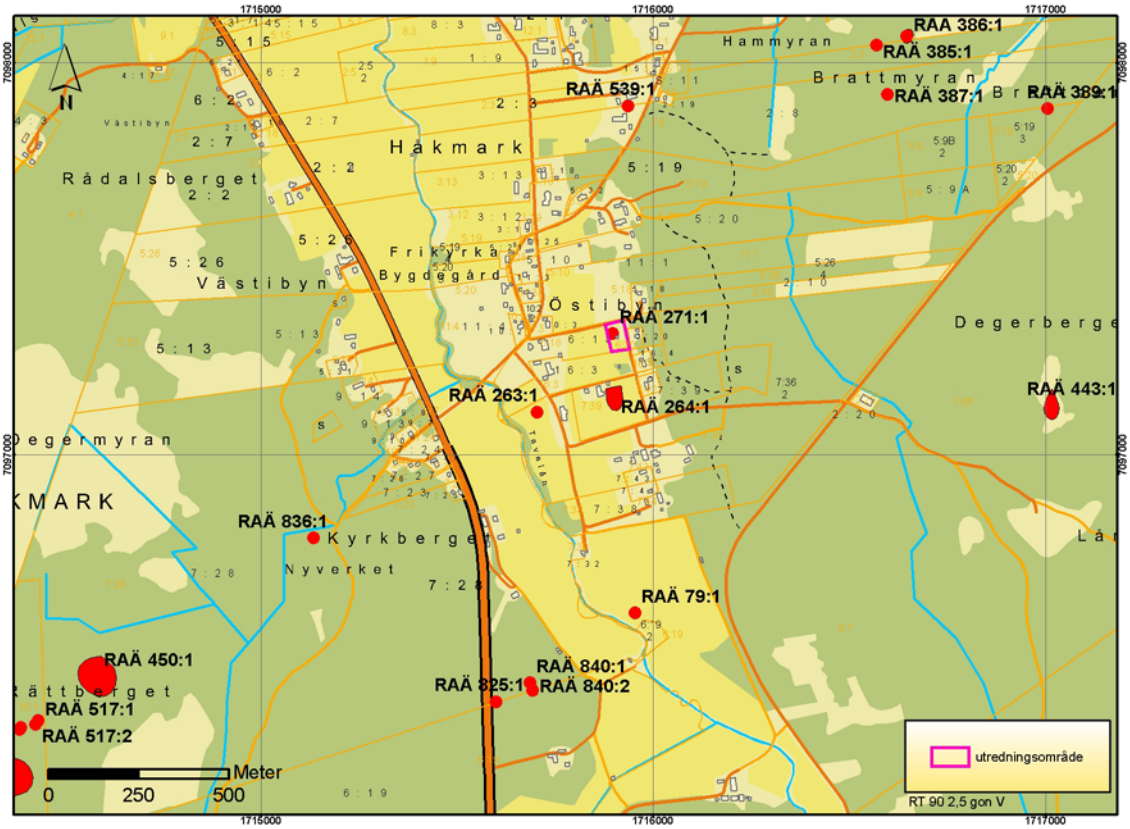

Fig. 1. Ur fastighetskartan. Utredningsområdet markerat.

Fornlämningsbild

Inom utredningsområdet är en fyndplats för en järnyxa registrerad i fornlämingsregistret (Raä 271:1). Söder om undersökningsområdet finns en smedja registrerad (Raä 264:1) I områdets närhet är ytterligare två fyndplatser registrerade, en s.k. fredgårdsyxa (Raä 263:1) samt en skafthålsyxa (Raä 79:1).

Metod och genomförande

Innan fältarbetet studerades äldre kartmaterial för att utreda om platsen har varit bebyggd under historisk tid. Inga sådana indikationer noterades. Inom undersökningsområdet upptogs 15 schakt med maskin, de flesta drogs i N-S riktning. Arbetet bestod av schaktdragning med maskin och utfördes under två dagar. Ytterligare en dag tillkom för igenfyllning.

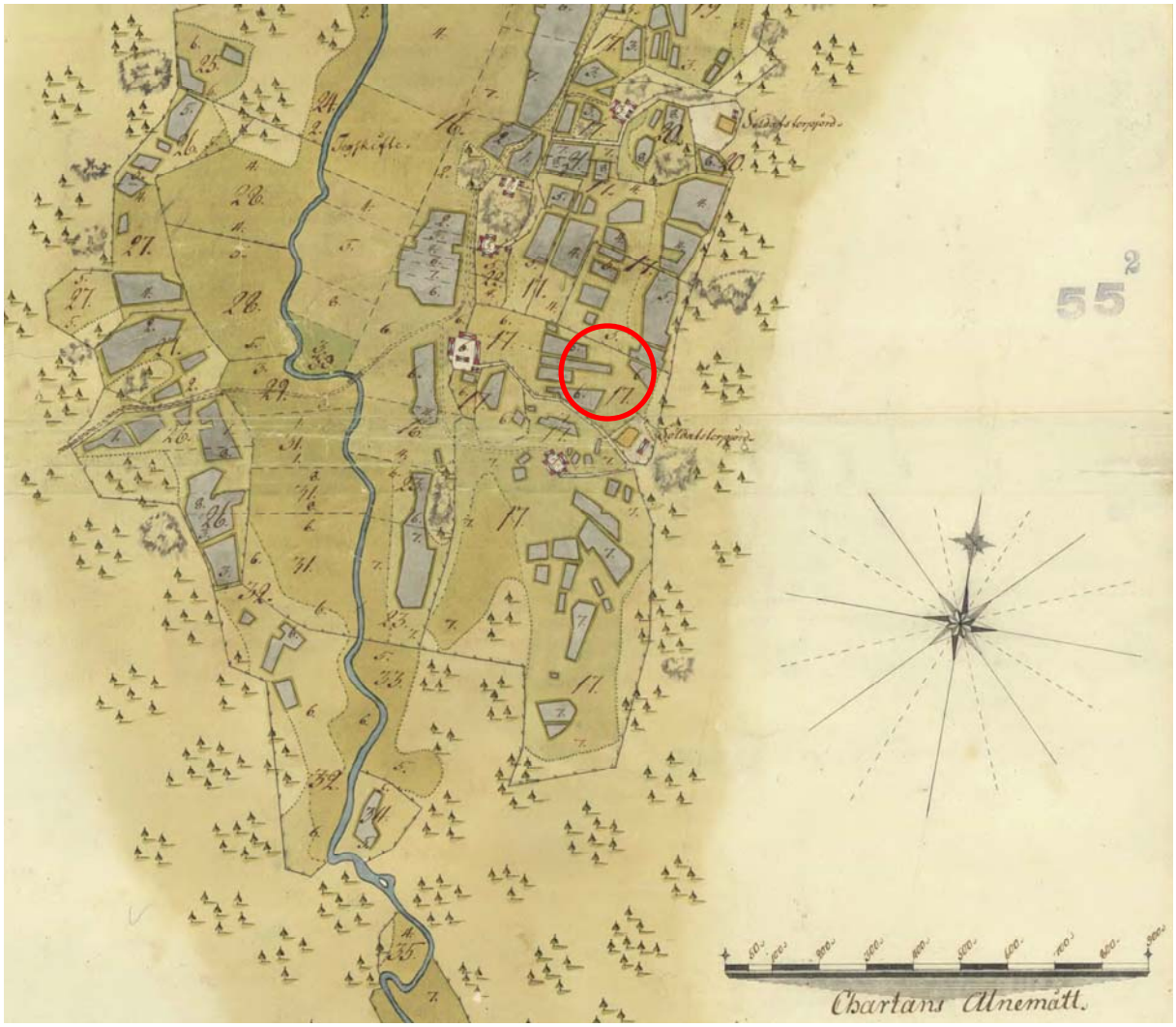

Fig. 2. Utdrag från 1749 år karta över "Håkmarck". Cirkeln markerar den ungefärliga platsen för utredningsområdet. (100 alnar enligt kartans måttstock motsvarar 60 meter).

Fig. 3. Birgitta Fossum gräver schakt 12. Från V. VBM_DB 217_3.tif

Fig 4. Birgitta Fossum tar en GPS-punkt vid Schakt 5. Från N. VBM_DB 217_18.tif

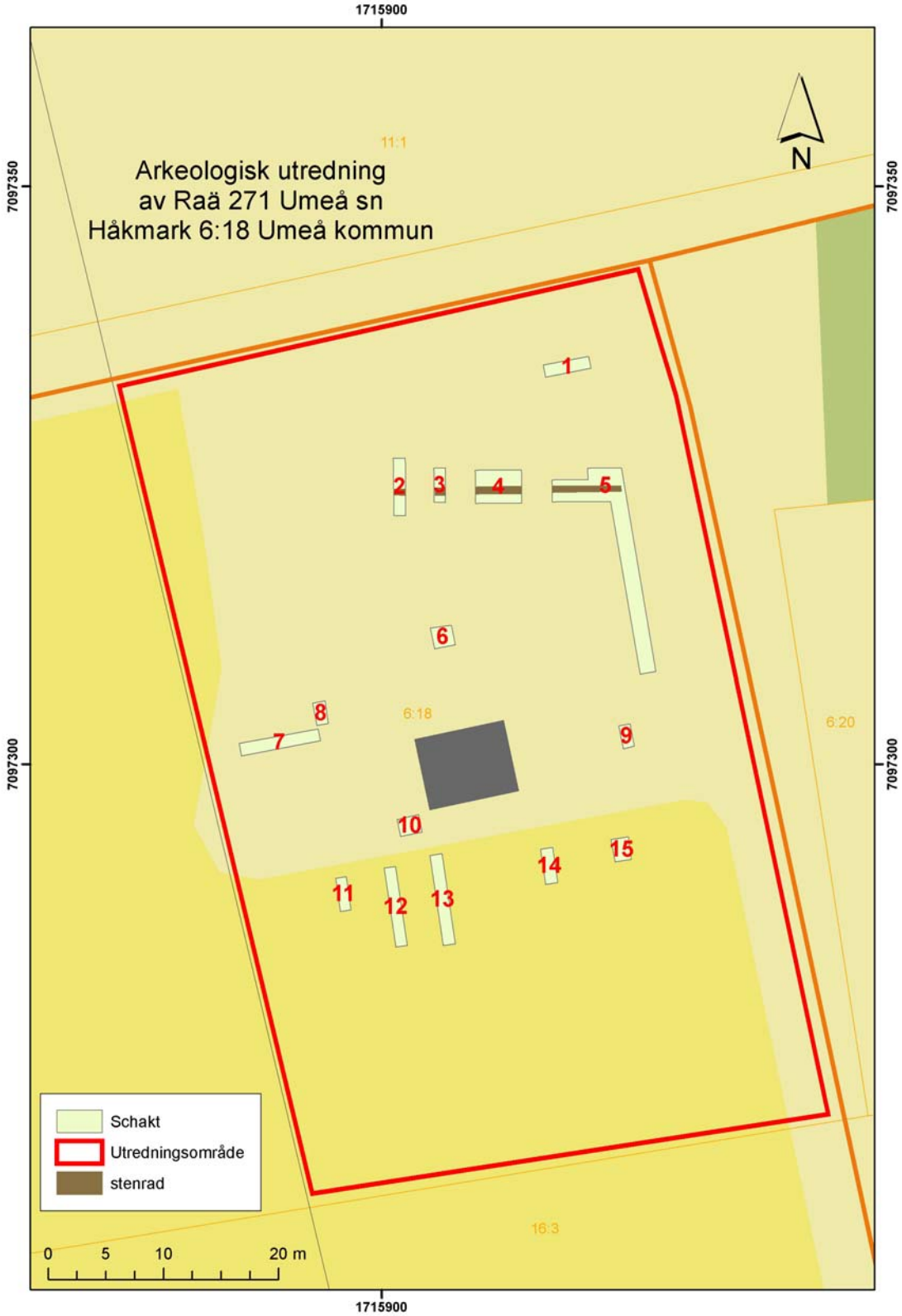

Fig. 5. Karta över utredningsområdet.

Fig. 6. Stenraden i schakt 5, från Ö. Vbm_DB 217_16.tif

Fig. 7. Stenraden i schakt 3, 4 och 5. De röda linjerna anger ungefärlig riktning och begränsning av stenraden. Från V. Vbm_DB 217_19.tif

Resultat av utredningen

Vid studie av äldre kartmaterial kunde ingen historisk bebyggelse konstateras inom undersökningsområdet. Dock kunde en gärdesgård noteras. Inledningsvis antogs denna sammanfalla med den väg som avgränsade undersökningsområdet norrut (fig. 2).

Vid schaktningen framkom inga fynd, endast en del järnskrot av sentida typ påträffades. Vid schaktning av den NO delen av utredningsområdet framkom ett antal större stenar, efter vidare bräddning av schaktet västerut (schakt 5) samt upptagande av schakt längre västerut (schakt 2-4) kunde en stenrad gående i riktning VSV-OSO konstateras. Inga övriga konstruktionsdetaljer kunde identifieras (fig. 2).

Vid den arkeologiska utredningen framkom inga fasta forn- eller kulturlämningar.

Diskussion

Inledningsvis antogs gärdesgården på kartan representera en gränslinje som i nyare tid kommit att styra placeringen av den väg som avgränsar undersökningsområdet norrut. I och med utredningen föreföll det dock rimligt att anta att den stenrad som löper igenom områdets N-del torde vara en rest av den gärdesgård som fanns utsatt i det historiska kartmaterialet.

Administrativa uppgifter

Dnr. Västerbottens museum: 496/07
Objekt: Raä 271:1 Umeå stad sn
Fastighet: Håkmark 6:18
Län, Kommun, Socken: Västerbotten, Umeå kommun och Umeå stad.
Ekonomisk karta: 20K9d
Uppdragsgivare: Länsstyrelsen i Västerbotten
Uppdragsansvarig: Jans Heinerud, Vbm
Undersökningsledare: Birgitta Fossum och Ronny Smeds, Vbm
Fältarbetspersonal: Birgitta Fossum och Ronny Smeds, Vbm
Rapportansvarig: Ronny Smeds, Vbm
Förberedelsearbete: 1 dv
Fältarbete: 6 dv
Rapport: 1,5 dv
Utredd yta: 3500 m^2
Fotografier: Digitala bilder: VBM_DB 217_1-34(.tif). Förvaras på Västerbottens museum.

Bilagor

Fotolista/Kontaktkarta

Referenser

Fornminnesregistret i Västerbottens län
Charta öfwer Håkmarck.1749.

Fotolista

Foto	Motiv	Datum	Fotograf
Vbm_DB 217_1	Schakt 11, 12, 13. Birgitta Fossum kör grävmakin.	2007-10-10	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_2	Schakt 11, 12, 13. Birgitta Fossum kör grävmakin.	2007-10-10	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_3	Schakt 11, 12, 13. Birgitta Fossum kör grävmakin.	2007-10-10	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_4	Schakt 11. Birgitta Fossum kör grävmakin.	2007-10-10	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_5	Schakt 11. Birgitta Fossum kör grävmakin.	2007-10-10	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_6	Schakt 11. Birgitta Fossum kör grävmakin.	2007-10-10	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_7	Schakt 11 och 12. Birgitta Fossum kör grävmakin.	2007-10-10	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_8	Schakt 11. Birgitta Fossum kör grävmakin.	2007-10-10	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_9	Schakt 11. Birgitta Fossum kör grävmakin.	2007-10-10	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_10	Schakt 11. Birgitta Fossum kör grävmakin.	2007-10-10	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_11	Schakt 11. Birgitta Fossum kör grävmakin.	2007-10-10	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_12	Schakt 14 från S.	2007-10-10	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_13	Schakt 14 från S.	2007-10-10	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_14	Schakt 14 från S.	2007-10-10	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_15	Schakt 5, 4, 3, 2 och 6 från Ö.	2007-10-11	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_16	Schakt 5 från Ö.	2007-10-11	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_17	Schakt 5, 4, 3, 2 och 6. Birgitta Fossum vid stenradens västra ände. Från Ö	2007-10-11	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_18	Schakt 5 från N.	2007-10-11	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_19	Schakt 3, 4 och 5. Birgitta Fossum vid stenradens östra ände. Från V.	2007-10-11	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_20	Schakt 2 från N.	2007-10-11	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_21	Schakt 3 från N.	2007-10-11	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_22	Schakt 4 från N.	2007-10-11	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_23	Schakt 5 från N.	2007-10-11	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_24	Schakt 5, Birgitta Fossum vid stenradens östra ände, från N.	2007-10-11	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_25	Schakt 1, 5 och 4 från N.	2007-10-11	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_26	Schakt 15, 14, 13, 12 och 11, från Ö.	2007-10-11	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_27	Schakt 15, från N.	2007-10-11	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_28	Schakt 14, från N.	2007-10-11	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_29	Schakt 13, från N.	2007-10-11	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_30	Schakt 12, från N.	2007-10-11	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_31	Schakt 11, från N.	2007-10-11	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_32	Schakt 7 och 8, från Ö.	2007-10-11	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_33	Schakt 13 och 2, från N.	2007-10-11	Ronny Smeds
Vbm_DB 217_34	Schakt 7 och 8, från Ö.	2007-10-11	Ronny Smeds

Vbm_DB 217_1.tif

Vbm_DB 217_2.tif

Vbm_DB 217_3.tif

Vbm_DB 217_4.tif

Vbm_DB 217_5.tif

Vbm_DB 217_6.tif

Vbm_DB 217_7.tif

Vbm_DB 217_8.tif

Vbm_DB 217_9.tif

Vbm_DB 217_10.tif

Vbm_DB 217_11.tif

Vbm_DB 217_12.tif

Vbm_DB 217_13.tif

Vbm_DB 217_14.tif

Vbm_DB 217_15.tif

Vbm_DB 217_16.tif

Vbm_DB 217_17.tif

Vbm_DB 217_18.tif

Vbm_DB 217_19.tif

Vbm_DB 217_20.tif

Vbm_DB 217_21.tif

Vbm_DB 217_22.tif

Vbm_DB 217_23.tif

Vbm_DB 217_24.tif

Vbm_DB 217_25.tif

Vbm_DB 217_26.tif

Vbm_DB 217_27.tif

Vbm_DB 217_28.tif

Vbm_DB 217_29.tif

Vbm_DB 217_30.tif

Vbm_DB 217_31.tif

Vbm_DB 217_32.tif

Vbm_DB 217_33.tif

Vbm_DB 217_34.tif

VÄSTERBOTTENS
MUSEUM

Box 3183, 903 04 Umeå
Telefon 090-17 18 00. Telefax 090-77 90 00.
info@vasterbottensmuseum.se
www.vasterbottensmusem.se